

Finansdepartementet

Datum

2025-05-19

Diarienummer

Å 2025-448

Remissvar – Kontantutredningen (Ert dnr Fi2024/02595)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Tillväxtverket har flera specifika uppdrag som syftar till att främja tillgängligheten till kommersiell service (dagligvaror, drivmedel, post, apotek och betaltjänster) för företag och människor i serviceglesa områden. Möjlighet till kontantuttag och insättning av dagskassor är viktigt för att kunna bo och verka i hela landet. Med hjälp av analysverktygen Pipos-Serviceanalys och Kontantanalys kan vi ta fram beskrivningar av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster. Detta ligger till grund för regionala och nationella kartläggningar och för beslut om statligt stöd till tillhandahållare av grundläggande betaltjänster.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Våra synpunkter

Tillväxtverket anser att utredningen grundligt har beskrivit utvecklingen och behovet av kontanter. Vi instämmer med:

att det är problematiskt att det inte längre finns någon möjlighet att hantera kontanter på bankkontor, och att specifika grupper av människor som av olika anledningar inte kan eller vill hantera elektroniska betalmedel idag har problem.

att juridiska personers möjligheter att göra insättningar av kontanta dagskassor har försämrats genom utfallet av den senaste regleringen. Vi vill ytterligare förstärka resonemanget med att det framför allt inom viss turism och besöksnäring kan vara ett större problem när bankerna slutar att hantera kontanter. Besökare från andra länder (t ex Tyskland och England) använder sig i högre utsträckning av kontanter än svenska besökare, och det vill de göra även

när de kommer till Sverige. De kontanter som kommer in till företagen är svåra att bli av med då banker inte längre tar emot dagskassor, och det blir dyrt och tidskrävande att transportera dagskassorna.

att det digitala samhällets sårbarhet genom åren har lett till negativa konsekvenser för betalningssystem i Sverige, och att viss mängd kontanter och tjänster för hantering av dessa behöver upprätthållas för att uppnå en bred beredskap för olika störningar i samhället. De banker som idag är skyldiga att tillhandahålla grundläggande kontanttjänster bör vara ansvariga för infrastrukturen för att kontanter ska kunna cirkulera genom handeln eller betalningsmottagare.

Tillväxtverket ställer sig bakom förslagen om:

krav på att betalningsmottagare som säljer livsmedel och apoteksvaror ska acceptera kontanter, och att det även ska gälla för betalningsmottagare för offentligrättsliga avgifter. Vi håller även med om att drivmedelsstationer inte bör avkrävas samma skyldigheter. (förslag 10.1)

Kopplat till förslaget vill vi dock att begreppet dagligvaror används i stället för livsmedel. Dagligvaror består av både livsmedel och hushålls- och hygienartiklar som tillsammans utgör viktiga varor som behöver köpas in på veckobasis. Detta överensstämmer även med utredningsdirektivet om att utreda möjligheter till att skapa förutsättningar för att fortsatt kunna göra kontantbetalningar i synnerhet när det gäller livsnödvändiga varor så som exempelvis dagligvaror och drivmedel.

ett tydligare krav på banker, som i dag omfattas av krav att tillhandahålla platser för kontantuttag samt insättning av dagskassa, att vara skyldiga att erbjuda tjänster som är lämpliga och behovsanpassade för användaren. (förslag 10.4)

att konsumenter utöver möjligheten att göra uttag av kontanter, även ska ha rätt att sätta in sedlar på konto. (förslag 10.4)

att betalningsmottagare ska kunna deponera dagskassor på ett lämpligt och behovsanpassat sätt samt få tillgång till tjänster för växelkassa. (förslag 10.4)

att riksbankslagen bör kompletteras med ett vidgat mandat för Riksbanken att ansvara för att sedlar och mynt ska kunna användas i hela Sverige. (förslag 10.5)

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Kristina Zetterström.

Pär Ove Bergquist har varit föredragande. I handläggningen har också enhetschef Per Johansson deltagit.

Kristina Zetterström

Pär Ove Bergquist